

οντογένεση: ον – буття й γένεση – походження, народження). Як і в інші періоди розвитку, в старості, продовжується становлення людини, формуються способи активної взаємодії зі світом, виробляються пристосувальні механізми до зміни ситуації зовнішньої та особистих внутрішніх змін (соціальних, фізичних, психологічних).

Висновки

Засобом оптимізації життєдіяльності людини на пізніх етапах онтогенезу є створення сприятливих умов для підтримки активного тону, інтересу до світу, почуття своєї потрібності, відповідальності тощо. Участь в освітніх програмах літніх людей сприяє їхній відмові від пасивної споживачької поведінки й стимулює активність, діяльність, творчість. Освіта в літньому віці сприяє задоволенню основних емоційних, пізнавальних, соціальних потреб, дозволяє відчути свою корисність суспільству, причетність до групи, повагу з боку оточуючих та самоповагу за взяття на себе відповідальності.

Високий розумовий потенціал людей похилого віку, їхня хороша освіченість, готовність до навчання, прагнення до засвоєння нової інформації, оволодіння новими видами діяльності є підставами для організації навчання в літньому віці. Об'єднання людей похилого віку, близьких за своїми культурними цінностями в навчальні групи, покращує їхню соціалізацію та адаптацію до нових умов. Освітній процес не зводиться до передачі знань від викладача до учня, а стимулює набуття нових змістів, через осмислення власного досвіду, підвищуючи відповідальність кожного за результати власних дій.

Слід підкреслити, що освітні програми сприяють формуванню активної громадянської позиції та від-

повідальності, заохочують до активного, здорового способу життя, підтримують хороший настрій та викликають позитивні емоції у літніх людей. Завдяки активній участі людей похилого віку в освітніх заходах змінюється їхній світогляд, ступінь участі у суспільному житті.

Список літератури

1. Александрова Н. Особенности субъектности человека на поздних этапах онтогенеза / Наталия Александрова // Развитие личности. – 2000. – № 3-4. – С. 101-125.
2. Анцыферова Л.И. Развитие личности и проблемы геронтопсихологии / Л.И. Анцыферова. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Институт психологии РАН, 2006. – 512 с.
3. Бим-Бад Б.М. Геронтоагика / Б.М. Бим-Бад // Социальная работа. – 2008. – №5. – С. 12-15.
4. Гессе Г. О старости / Герман Гессе; пер. с нем. С. Апт // Стелной волк [авт. сб.]. – М.: АСТ, 2006. – С. 246-248.
5. Коменский Я.А. Избранные педагогические сочинения: в 2-х т. Т. 2. / Я.А. Коменский; [под ред. А.И. Пискунова (отв. ред.) и др.; сост. Э.Д. Днепров и др.]. – М.: Педагогика, 1982. – 576 с.
6. Основные изменения в области старения, происшедшие в период после проведения второй Всемирной ассамблеи по проблемам старения: доклад Генерального секретаря [Электронный ресурс] / Сорок пятая сессии Комиссии социального развития Экономического и Социального Совета ООН (22 марта и 7-16 февраля 2007 г.), 2007. – E/CN.5/2007/7, – 24 с. – Режим доступа: <http://www.un.org/russian/conferen/ageing/docs.htm>
7. Сенека Л. О скоротечности жизни / Луций Анней Сенека // Историко-философский ежегодник '96. – М.: Наука, 1997. – С. 16-40.
8. Фролькис В.В. Природа старения. Биологические механизмы развития старения / В.В. Фролькис. – М.: Наука, 1969. – 184 с.
9. Smith J., Wisdom – related knowledge: Age. Cohort Differences in Response to Life – planning Problems / Smith J., Baltes P.B. // Developmental Psychology, 1990. – V. 26. – N 3. – P. 494-505

О.В. Тополь

ОБРАЗОВАНИЕ ЛЮДЕЙ ПОЖИЛОГО ВОЗРАСТА: ИНДИВИДУАЛЬНЫЙ И ОБЩЕСТВЕННЫЙ ЗАПРОС

В статье отмечена роль образования в пожилом возрасте в индивидуальном и общественном развитии. Проанализированы теоретико-методологические основы образования пожилых людей; идея образования на протяжении жизни подана в историко-педагогическом дискурсе.

Ключевые слова: Интернет-коммуникация, политический ислам, социальные сети.

O. Topol

EDUCATION OF ELDERLY PEOPLE: INDIVIDUAL AND PUBLIC REQUEST

The role elderly people education in individual and social development is noted. Theoretical and methodological foundations of elderly people education are analyzed; the idea of lifelong learning in the historical and.

Key words: Internet communication, political Islam, social networks.

УДК 233-426:17.022.1

У.П. Кошетар

АСПЕКТИ РЕЛІГІЙНО-АКСІОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ ІСЛАМІСТЬСЬКОЇ ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЇ

Гуманітарний інститут Національного авіаційного університету

Анотація. У статті розглянуто аспекти релігійно-аксіологічного впливу Інтернет-комунікації та виявлено його вплив на соціум.

Ключові слова: Інтернет-комунікація, політичний іслам, соціальні мережі.

Вступ

Проблема політизації релігій, а в першу чергу ісламу, що в подальшому є підґрунтям терористичної діяльності, екстремізму, набуває актуальності та стає важливою частиною сучасного життя. Ідея зіткнення цивілізацій С. Хантінгтона дозволяє розг-

лядати ісламізм (політичний іслам) як складову цивілізаційного вибуху та загрозу ліберальним демократичним цінностям. Звернення до теми дослідження обумовлено недостатнім ступенем опису та пояснення впливу феномену частини політизовано-го ісламського сектору Інтернет на розвиток систе-

ми масової комунікації, певних соціумів, суспільства загалом, а також необхідністю корегування можливого деструктивного впливу на особистість.

Метою даної статі є визначення характеру впливу частини політизованого ісламського сегменту Інтернету як засобу масової комунікації на функціонування соціуму.

Аналіз публікацій

Політизована релігія Аналіз публікацій – це тоталітарна ідеологічна система, яка стверджує пріоритет сакрального над профаним. Зазначене поняття було актуалізовано в творах Е.Фьогеліна [1] та його послідовників. Процеси секуляризації й трансформаційних рухів у релігії знайшли відображення в роботах Р.Белла [2], М. Гарія [3], Ж.Казанова [4] та інших дослідників. Проблеми взаємодії світової політики та релігії піднімались у дослідженнях С.Хантінгтона, М.Олбрайт. Проблеми політичної релігії – в роботах Е.Фьогеліна, Ван дер Веера [5], Х. Лінца В.Страда [6].

Основна частина

Представники ісламського середовища дискутують щодо участі мусульманина у соціальних мережах. Прибічники заборони апелюють до ідеї, що все, що відволікає мусульманина від головних обов'язків, є дією, спрямованою проти волі Аллаха, внаслідок чого кожен матиме збитки. Зазначене зводиться до сентенції, що людина створена для служіння Аллаху (Коран 23:115; 51:56). Частина виправдовує перебування у соціальних мережах корисною для релігії справою: створення багаточисельних «ісламських груп», справою даваату, полемікою з ісламофобами. Вони наголошують, що у мережах відбувається процес формування віртуального «я», використовуючи технічне та соціальне підґрунтя, може спричинити реалізацію самовираження. Останнє для людини є надзвичайно важливим як і визнання референтною групою та спілкування в її межах. Але більшою мірою їх об'єднує теза, що більшість соціальних мереж є інструментом розповсюдження фітхи серед мусульман.

На відміну від зазначених груп, радикальні ісламісти наполягають на актуалізації Інтернет-простору. Вони використовують для пропагування та залучення нових членів релігійні і світські учбові заклади, військово-тренувальні табори, мас-медіа та останнім часом максимально активно залучають соціальні мережі. В останніх було репрезентовано так звані «джихад-форуми», спеціалізовані акаунти, наприклад, у Facebook та Twitter, інформація прозелітського характеру, відео- та аудіоматеріали в YouTube. Розповсюджений метод – запрошення так званих волонтерів-перекладачів. Пропонують тексти, які висвітлюють військові події з позиції газавату, що відбувались в Афганістані під час радянської окупації, тексти, присвячені російсько-чеченським війнам, протистоянню в Сирії. Заохочують ідеєю персональної виїмковості та отриманням метафізичної нагороди. У подальшому волонтер поступово трансформується в потенційного моджахеда саме завдяки спілкуванню з однодумцями в мережі, які перебувають під контролем непрозорого модератора. Спілкування у мережі підпорядковано визначен-

ню базових характеристик, що складають основу досьє неофіта, серед яких – схильність до фанатизму, навіювання, рівень мислення, схильність до навчання, соціальний статус, наявність проблем особистісного та фінансового характеру тощо. Наступний етап передбачає «розвіртуалізацію» – перебування відібраних adeptів, що пройшли фільтрацію у таборі бойовиків в одній із ісламських країн (Афганістан, Ірак, Пакистан, Сирія тощо) і практична підготовка до терористично-екстремістської діяльності із різних напрямів від спеціаліста з вибухових речовин до спеціаліста з інформаційних війн, тобто представника «медіа-газавату».

Використання мережі Інтернет радикальними ісламістами має на меті застосування широкого спектру діяльності від вербування до дистанційної підготовки моджахедів, від координації терористичної діяльності до її реклами та глорифікації. Прикладом останніх є висвітлення (специфічне з моральної точки зору) радикальними ісламістами у соціальних мережах та мас-медіа трагічної події, яка відбулась у листопаді 2014 року в Єрусалимі, коли у синагозі терористами було вбито 4 чоловіка та 8 чоловік поранено.

Представники терористичного угруповання «Аль-Каїда» наголошують на важливості використання соціальних мереж у розвитку та реалізації підривної діяльності. У відео-зверненні М. Язида зокрема наголошувалося: «Мої брати – воїни медіа-джихаду, приносячи себе у жертву, перебувають на одному шаблі із моджахедами Іраку та Афганістану».

Медіа-платформа YouTube, на думку членів «Аль-Каїда», стала центральною для розповсюдження радикального ісламізму. Значна кількість терористів, викритих американськими спецслужбами, серед яких була і К. Лароуз (псевдонім «Джихад Джейн») свідчили, що всі необхідні інструкції для підготовки терористичних актів вони отримували завдяки спілкуванню у соціальних мережах, а в першу чергу, отримуючи поради прибічників радикального ісламізму в YouTube.

Спочатку на YouTube розміщують відеоматеріал, присвячений, наприклад, диверсійній операції ісламістів. Він набирає певну кількість коментарів, які ретельно аналізуються, вивчаються на основі лінгвістичного та психологічного аналізу. Відбираються найбільш активні та фанатично налаштовані автори. Наприклад, З.Чессер був ув'язнений за забезпечення підтримки сомалійському угрупованню «Аш-Шабаб» та пропагування насильства. Він був модератором сторінки в YouTube та використовував псевдонім-гасло: «вивчай іслам, вчи ісламу, веди боротьбу за іслам, умри в ім'я ісламу». Він використовував відео-матеріали екстремістського характеру та розпочинав і керував дискусіями про необхідність постійної боротьби із західною цивілізацією усіма методами: від розповсюдження лекцій екстремістського змісту, наприклад, американця йєменського походження А. аль-Авлаки, практичних рекомендацій із створення вибухових пристроїв, до залучення молодих людей, переважно європейської зовнішності до екстремістських організацій.

Саме за рахунок використання Інтернет-простору останнім часом було підготовлено до 200

відомих ісламських екстремістів. Керівники терористів зазначають, що YouTube і Facebook надають можливість проведення інформаційного газавату будь-яким мусульманином через розповсюдження матеріалів про священну війну з кафірами (невірними). Вони наголошують, що ідея боротьби з невірними повинна постійно пропагуватися серед користувачів ісламістських форумів.

Терористичну організацію «Ісламська держава» (ІДІЛ) було утворено в 2006 р. в Іраку на основі об'єднання 11 радикальних ісламістських угруповань на чолі з підрозділом «Аль-Каїда». Не випадково, що серед її активних членів 650 громадян Німеччини. Зазначене свідчить про активну діяльність екстремістські налаштованих модераторів у європейському сегменті мережі. На березень 2015 р. до лав ІДІЛ, за інформацією очільника Федерального відомства із захисту Конституції ФРН (контррозвідка ФРН) Ханса-Георга Маассена, приєдналось 70 громадян Німеччини, 40% з них молодші 25 років. Зазначене пов'язане із тим, що останнім часом ісламісти більшою мірою спрямовують дію пропаганди на європейських жінок. У соціальних мережах ісламісти рекламують та розповсюджують спеціальний путівник, в якому разом із ісламізацією пояснюється у який спосіб жінці простіше виїхати з країни в зону так званого «сунітського трикутника», зону конфлікту, Ірак, Сирію тощо. Поширюють у соціальних мережах щоденники з романтичним описом життя та побуту представниць Ісламської держави.

Вербувальники відвідують або спеціально створюють блоги та форуми для жінок із метою пропагування радикальної ісламізації. Вони пропонують одружитися з ісламістом та створити міцну традиційно орієнтовану родину в Сирії, Іраку тощо. Наприкінці 2014 р. агенція ІДІЛ, що координує роботу з жінками на спеціально створеному Інтернет-порталі, розмістила інформацію про кроки «підготовки сестер, що беруть участь у газаваті» [7]. Останнє передбачає від майстерності пошиття пасків шахіда до приготування особливої калорійної їжі для майбутніх шахідів. Офіційний форум Tribune Media Jihadist [8] навіть визначив, що фінікові кульки – це найкраща їжа в коротких перервах між бойовими атаками.

ІДІЛ відкрила освітню Інтернет-платформу «Відкриту школу жінок-джихадісток», Al-Zawra Institution [9]. Вона передбачає, внаслідок використання різнопланових он-лайн курсів, створення нового гендерного соціального прошарку, який буде вільно оперувати знаннями з основ проведення терористичної діяльності, методику залучення нових представниць, підготовки вибухових пристроїв, використання зброї, з медичної допомоги. Також пропонують курси з вивчення ісламу, законів шаріату, вивчення комп'ютерних наук тощо [10].

З метою поширення радикальних настроїв серед жінок вербувальники використовують популяризацію певних історичних подій. Наприклад, битва при Ухуді для фемінної аудиторії розглядається не як друга поразка мусульман-мединців із мешканцями-курейшитами [11,47-48], а наголошується на незламності та героїзмі Умму Аммара Нусайба бінт Кааб аль-Ансарія. Акцентується увага, що у ранню епоху

ісламу жінки брали участь у битвах не через нестачу чоловіків, а внаслідок бажання отримати нагороду за жертвність на шляху служіння Аллаху. В розповіді про Умм Амару наголошується на її незламності та формується образ ідеальної жінки, що іде шляхом Аллаха. Наприклад, пояснюється що Умм Умара отримала в битві при Ухуді дванадцять поранень, їй відірвало руку та вона отримала одинадцять поранень у битві при Йамамі. Вона, беручи участь у битві, захищала Пророка і про це свідчить книга «Сифат ас-Сафва» [12] (63/2): «В день битви при Ухуді я оборачивался направо и налево и везде видел, как она сражалась, обороняя меня». Обидва її сини загинули на полі бою. Після зазначеної оповіді особлива увага акцентується на «потрібному» висновку для сучасної жінки: «И действительно, кто может перенести то, что перенесла Умм Аммара? Поистине, мужчины не способны на стойкость и терпение, подобные тем, которые были проявлены ей, когда она была рядом с Посланником Аллаха; что уж тут говорить о женщинах? Но если ты, о, дорогая сестра, станешь подражать ей в ее терпении, стойкости, то ты будешь иметь успех по воле Аллаха» [13].

Закликають до відновлення ісламської імперії, яку, за твердженням ісламістів, впродовж століть боявся весь світ і яка постане та зруйнує світ невірних. Пояснюють, що на цьому етапі західні країни під проводом американського президента Барака Обами ведуть цілеспрямовану війну з ісламом. Тому заклик «визначитись» звучить цілком природно. Щоденник MUHAJIRAH – 3[14] вкорінює ідею, що жінка, яка подолала стан кафіра, – вже отримала подарунок від Аллаха. Шлях хіджри, відмова на користь боротьби з невірними від предметів розкоші, пролита кров, життя на користь умми призведе до обов'язкового отримання великої нагороди в Aakhirah. Представники ІДІЛ постійно навіюють жіночій аудиторії в Інтернет-мережі, що до ворогів належить будь-яка людина, яка шкодить іміджу ісламу, спілкується з кафірами, не виконує настанови ісламу, виступає проти газавату. Важливо зауважити, що зазначене стосується навіть кровних родичів та толерантних представників ісламу, отже, руйнує традиційне розуміння умми. Нав'язується ідея, що смерть може бути або ганебною або через мучеництво. На підтвердження останнього тлумачать ідеї Шейха Абдур Рахмана аль Ашмаві, який писав, що почесною є страждальницька смерть людини що захищала іслам, а інша смерть є безславною.

Посилаючись на суру Аль-Бакара (286), пояснюють необхідність випробувань та ігнорування негативного ставлення родини або друзів до людини, яка стала на шлях радикального ісламу. «Не возлагаєт Аллах на душу нічого, крім можливого для неї. «Господи наш! Не возлагай також на нас то, что нам невміч. Избавь нас, прости нам и помилуй нас! Ты – наш владыка, помоги же нам против народа неверного!». (Коран с.49) У мережі надають рекомендації, як подолати психологічний дисконфорт, руйнування родинних стосунків, що батьки можуть бути обмеженими у розумінні ісламу, можуть не усвідомлювати, чому їхня успішна донька залишає забезпечене життя, професію, осві-

ту та обирає шлях газавату. Батьки будуть постійно агітувати до повернення до марного облудного життя, оскільки не розуміють, що приєднання до газавату це початок щирого життя в ім'я Аллаха їхньої дитини. У мережі радикальні представники ісламу наголошують, що з того моменту, коли жінка приймає рішення приєднатися до ІДІЛ, вона стає об'єктом цькування з боку оточення, наприклад, її будуть звинувачувати в участі «Jihadul nikaah», то вона повинна пишатися, що вже не належить до кафірів. Єдине, що необхідно, – це підкреслено ввічливе спілкування з батьками. Обов'язково наводять безліч «надзвичайно щасливих» історій подальшого життя у більшості вигаданих представниць ІДІЛ, створення родини з однодумцем моджахедом, виховання дітей-моджахедів, самореалізація в родині, порозуміння із батьками, які також стають на шлях газавату, та потойбічної винагороди. Зазначені історії написані в жанрі романтичної мелодрами, зачіпають усі щаблі романтичних сподівань жінки, спрямовані на нівеляцію критичного мислення, тобто являють собою відверту маніпуляцію. Відбувається експлуатація на рівні емоційного стану з метою формування стану афекту чи фрустрації та нав'язування «потрібного» поведінкового патерну.

Зокрема наголошується, що гендерна нерівність в ісламі компенсується тим, що чоловіка створено лідером, а втіхою та натхненням для жінок є присвячена їм ціла глава Корану. Як своєрідне гасло використовують слова пророка Мухамеда «Лучшие из действий любить ради Аллаха и ненавидеть ради Аллаха». [Сунан Абу Дауд (40: 4582)]. Показовою є історія 20 річної жертви ісламістської пропаганди британської (м. Глазго, Шотландія) студентки Акси Махмуд, яка стала послідовницею а згодом і заручницею ідеї ІДІЛ [15].

Ісламська держава використовує соціальні мережі, твітти та блоги для новонавернених або зацікавлених у вивченні, наприклад, релігії ісламу та священних текстів, арабської мови, культури, кухні, що спеціально написані освіченими представницями західної культури, але носіями ісламського екстремізму. Вони мають на меті широке залучення в першу чергу «сестер» з Європи та Америки до різноманітної діяльності в межах ІДІЛ.

Мотивацією у прийнятті рішення щодо приєднання до газавату переважно є соціальна невласитованість, психологічні проблеми, низький рівень освіти. Піддавшись ілюзії примарного щастя, жінки опиняються в чужій країні, в ізоляції, без документів та мобільного зв'язку. Представники ІДІЛ впливають на прийняття рішень завербованої жінки та готують до подальших етапів заздалегідь розробленого сценарію на кшталт одруження з моджахедом-«чорна вдова»-терористка смертниця.

Протидією пропагування в Інтернет-середовищі екстремістських ідей може бути створення блогів із метою обговорення та розгляду проблеми «шахід як приклад самогубства», тлумачення 190 та 191 аятів сури «Аль Бакара» тощо. Останнє розкриває проблему вбивства. Наприклад, у зазначених аятах наказується брати участь у битвах на шляху та заради Аллаха. Передусім, це стосується дорослих чоловіків, які беруть участь у битвах проти мусуль-

ман та не розповсюджується на вбивство старих людей, жінок, дітей, психічно хворих, відлюдників, також на тих із не правовірних, які вчасно сплачують мусульманам джизью (подушну подать).

Обговорення в мережі проблеми самогубства на війні також сприятиме протидії розповсюдження тероризму. Самогубство на війні може розглядатись у контексті дій із заподіяння шкоди противнику, яке неможливо здійснити, не загинувши; самогубство з метою запобігання полону; самопожертва з метою урятування товаришів. Наприклад, самопідриви, які здійснюються як під час проведення бойових дій, так і проти цивільного населення. На думку учених ісламу, мусульманський воїн може атакувати вороже військо, навіть якщо буде впевнений у загибелі, при наявності хоча б однієї умови: якщо той, хто нападає на ворога, у такий спосіб намагається врятуватись; якщо подібна дія призведе до поразки ворога; якщо цей вчинок піде на користь мусульманам; якщо такий вчинок надихне мусульман на боротьбу з ворогом. Але не можна проєціювати напади на багаточисленних ворогів та загибель від їхніх рук на сучасні акти самопідриву. Наприклад, деякі сучасні ісламські богослови вважають, що мусульманину дозволено цілеспрямовано позбавляти себе життя, якщо він робить це як самопожертву. Але такі вчені, як імам Абд аль-Азіз бін Баз, імам Мухаммад аль-Усаймін, шейх Саліх бін Фаузан аль-Фаузан, шейх Абд аль-Азіз бін Абдуллах Аль аш-Шейх та інші, заборонили подібне. Наприклад, шейх Мухаммад ібн Саліх аль-Усаймін в своїх коментарях до книги «Сады праведных» розтлумачив: «Что касается самоубийств, совершаемых некоторыми людьми, которые берут взрывчатые вещества, устремляются на неверующих и когда оказываются среди них, производят подрыв, то это является самоубийством, да упасёт Аллах. Кто убьёт себя, тот на века вечные окажется в пламени Ада, постоянно там будет пребывать, как об этом сообщается в хадисе Пророка (мир ему и благословение Аллаха). Потому что это убийство самого себя не для пользы Ислама. Если он убьёт себя и заберёт с собой десять, сто или двести человек, это не принесёт Исламу никакой пользы, люди не войдут в эту Религию». Шейх передбачає, що після акту самопідриву не правовірні будуть ставитись до мусульман упереджено та чинити їм ще більшу шкоду, а самогубець вбиває свою душу та потрапляє до пекла. Шейх продовжує: «...А что касается степени шахида, то этого он не получит. Потому что он не пошел по пути, которым достигается степень шахида» [16]. Важливу роль боротьбі з тероризмом відіграє також популяризація в Інтернет-мережі ідей «Послания шейха Абд аль-Азиза бин Абдуллаха аль аш-Шейх, да хранит его Аллах, в связи с воздушной атакой зданий Всемирного торгового центра в США» [17] та твору шейха Заїд Бен Мухамеда «Терроризм и его влияние на людей и народы» [18]. Безумовно, спираючись на текст Корану, пропонувати мусульманам звернути увагу на справжні причини названої проблеми. Серед них – слабкість віри (Іман) або її недостатність, відсутність зв'язку з Аллахом (ду'а), відсутність надії на Аллаха і розпач, відсутність терпіння, відсутність знання про покарання за самогубство, відсутність вірного керівництва в житті, відмова

від поминання Аллаха (зікр). Перешкодою, яке іслам ставить на шляху суїциду, є віра в приречення (кадар). Переконавання, що всі блага, які має мусульманин, дані йому Аллахом тією мірою, якою йому необхідно. Знаючи це, правовірний розуміє, що та життєва ситуація, в якій він перебуває, є найкращою для нього на даний момент часу, так як всі приречення Аллаха єдино вірні та мають виключну користь.

Висновки

Необхідно через Інтернет-платформи формувати ставлення суспільства до поняття «шахід» як до самогубства окремих представників або цілих груп та наголошувати на можливості спроб запобігання девіантної поведінки.

Список літератури

1. Фёгелин, Эрик. Политическая теория и паттерн общей истории / Э. Фёгелин // Политическая теория в XX веке [Текст] : сборник статей / ред. А. Павлов. – М. : Территория будущего, 2008. – 415 с.
2. Bellah R.N. Civil Religion in America // Daedalus. – № 96. – 1967. – P.1-21.
3. Garia M. Nationalism in the Light of the Qur'an and the Sunnah // The Impact of Nationalism on the Muslim World. – L.: Open Press; Al-Hoda, – 1986. – 29 p.
4. Casanova J. Public Religions in the Modern World. Chicago & London: the University of Chicago Press/ – 1994. – 220 p.
5. Van der Veer P. Political Religion in the Twenty-first century // International Order and the Future of World Politics. Ed.by T.V.Paul, J.A.Hall. Cambridge: Cambridge University Press. – 1999. – P.311-327.

У. П. Кошетар

АСПЕКТЫ РЕЛИГИОЗНО-АКСЕОЛОГИЧЕСКОГО ВЛИЯНИЯ ИСЛАМИСТСКОЙ ИНТЕРНЕТ-КОММУНИКАЦИИ

В статье рассмотрены аспекты религиозно-аксиологического влияния исламистской Интернет-коммуникации.

Ключевые слова: Интернет-коммуникация, политический ислам, социальные сети.

U. Koshetar

ASPECTS OF RELIGIOUS AND AXIOLOGICAL INFLUENCE OF THE ISLAMIC INTERNET COMMUNICATIONS

The article deals with aspects of religious and axiological influence of the Internet communication. Its impact on society has been revealed.

Key words Internet communication, political Islam, social networks.

6. Страда В. Размышления о «политических религиях» XX века // Религия и политика в XX веке. М.: ИВИ РАН, 2005. – С. 8-17.

7. Introducing the Mujahideen Diet: ISIS Now Has a Cookbook // <http://www.vocativ.com/world/isis-2/isis-cookbook/>

8. Tribune Media Jihadist / <https://twitter.com/hashtag/JihadMedia?src=hash>

9. Al-Zawra Institution // <http://www.alzawra.com/index.php?page=article&id=3991>

10. The ISIS Jihadi Finishing School for Girls Is Open for Business // <http://www.vocativ.com/world/isis-2/isis-opens-jihadi-finishing-school-women/>

11. The Cambridge History of Islam, Vol. 1A: The Central Islamic Lands from Pre-Islamic Times to the First World War Cambridge University Press (May 27, 1977). – 544 p.

12. Ахмад ибн Насыр Ат-Тайяр. Саляфы о знании // <http://salyaf.ru/articles/show/560>

13. Ислам как он есть // http://vk.com/wall-64652689_2144

14. Umm Layth // <http://fa-tubailighuraba.tumblr.com/>

15. Israel has forever changed the lives // http://www.bbc.co.uk/urdu/world/2014/09/140904_aqsa_isis_parents_betrayed_zs.shtml?ocid=socialflow_twitter

16. Имам Мухйиддин Абу Закарийа Яхья бин Шараф ан-Науауи. Шарх «Сады праведных» с комментариями шейха Мухаммад ибн Салих аль-Усаймин. // <http://alhadis.ru/audiomenu/hadis/9-sadypravednyh1>

17. Послание шейха Абд аль-Азиза бин Абдуллаха аль-аш-Шейх, да хранит его Аллах, в связи с воздушной атакой зданий Всемирного торгового центра в США // <http://ahlisunnah.my1.ru/publ/13-1-0-65>

18. Заид Бен Мухаммад. Терроризм и его влияние на людей и народы // <http://www.anti-ikhwan.com/?p=830>

УДК 130.2:004.738.52

T.B. Merchii

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ КОНТРАКУЛЬТУРНИХ ГРУП В ІНТЕРНЕТ-СЕРЕДОВИЩІ В ІНФОРМАЦІЙНУ ЕРУ

Гуманітарний інститут Національного авіаційного університету

Анотація. У статті досліджується трансформація контркультурних груп в Інтернет-спільноту за інтересами.

Ключові слова: Інтернет, контркультура, субкультура, Інтернет-середовище, віртуалізація.

Вступ

Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на людину, її психіку, людське суспільство загалом і його культуру важко переоцінити. На піку розвитку інформаційних технологій, які полягають у використанні принципово нових технологій передачі інформації, серед яких важливу роль відіграє Інтернет. Відкритість суспільних відносин внесли зміни в соціокультурний простір і створили сприятливе підґрунтя для розвитку найрізноманітніших субкультурних груп в Інтернет-середовищі. Глобальна інформатизація розвивається стрімко і непередбачувано. Значно випереджаючи теоретичне осмислення її наслідків, вона ставить перед світовою спільнотою безліч питань філософського характеру. Одним із

них є питання про значущість Інтернету та роль сучасних інформаційних технологій у трансформації контркультурного середовища та перехід цього середовища у віртуальний простір. Ця проблема розглядалася Г. Маркузе, Ж. П. Сартр, Е. Роуз, П. Суїзі, Н. Браун, Л. Гольдман, А. Гінзберг, П. Гудмен, К. Лоренц, Т. Лірі, М. Маклюен А. Уотсон і інш.

Вагомий внесок у дослідження молодіжних течій другої половини XX в. внесла низка російських дослідників: А. Аксютіна, М. Байчоров, Л. Балашов, Г. Боков, А. Бондаренко, А. Бондаренко, А. Григор'єва, Ю. Давидов, М. Дегтярьова, О. Запесоцькій, А. Єремєєва І. Ковшова, С. Левікова, В. Леонтьєв, Л. Мельникова, А. Мельвіль, М.Міндоліна, А. Мясникова, І. Сухина.